

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί των προτάσεων οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, οδηγίας για την τροποποίηση ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) και κανονισμού σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών για τα επενδυτικά προϊόντα

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 100/05)

1. Εισαγωγή

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 3 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση (στο εξής «η οδηγία ΑΔ»), πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (στο εξής «η οδηγία ΟΣΕΚΑ») και πρόταση κανονισμού σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών για τα επενδυτικά προϊόντα (στο εξής «ο κανονισμός ΕΒΠ»). Οι εν λόγω προτάσεις διαβιβάστηκαν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση στις 5 Ιουλίου 2012.

2. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε επισήμως τη γνώμη του και συνιστά να περιληφθεί, στα προοίμια των προταθειών νομικών πράξεων, παραπομπή στην παρούσα γνωμοδότηση.

3. Διατάξεις παρεμφερείς προς αυτές που περιλαμβάνονται στην παρούσα γνωμοδότηση υπάρχουν και σε διάφορες εκκρεμείς και μελλοντικές προτάσεις, όπως εκείνες που έχουν σχολιαστεί μέσω των γνωμοδοτήσεων του ΕΕΠΔ για τη νομοθετική δέσμη σχετικά με την αναθεώρηση της τραπεζικής νομοθεσίας, για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MIFID/MIFIR) και για την κατάχρηση της αγοράς⁽¹⁾. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ συνιστά την ανάγνωση της παρούσας γνωμοδότησης εκ παραλλήλου με τις γνωμοδοτήσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2012 επί των προαναφερθεισών πρωτοβουλιών.

4. Αμφότερες οι προτεινόμενες οδηγίες, καθώς και ο προτεινόμενος κανονισμός, επηρεάζουν τα ατομικά δικαιώματα που σχετίζονται με τις ποικίλες μορφές επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώςσον αφορούν τις εξουσίες έρευνας των αρμόδιων αρχών, μεταξύ άλλων την πρόσβαση σε υπάρχουσες καταγραφές στοιχείων τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και δεδομένων κίνησης, βάσεις δεδομένων, καθώς και τη δημοσίευση των διοικητικών κυρώσεων, περιλαμβανομένης της ταυτότητας του καθ' ου η κύρωση και της έκθεσης των σχετικών παραβάσεων (πρόκειται για τις λεγόμενες «διαδικασίες καταγγελίας δυσλειτουργιών»).

5. Καθώς τα θέματα που εξετάζει η παρούσα γνωμοδότηση έχουν εξετασθεί στο παρελθόν στο πλαίσιο γνωμοδοτήσεων του ΕΕΠΔ που αφορούσαν τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα, ο ΕΕΠΔ προτίθεται να δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές επ' αυτών και άλλων συναφών ζητημάτων με στόχο να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο μελλοντικών προτάσεων της Επιτροπής σε αυτόν τον τομέα.

1.2. Στόχοι και πεδίο εφαρμογής των προτάσεων

6. Η Επιτροπή δηλώνει ότι η ύπαρξη ισχυρών, αποτελεσματικά ρυθμιζόμενων αγορών λιανικής που λειτουργούν με γνώμονα την καλύτερη δυνατή διασφάλιση των συμφερόντων των καταναλωτών είναι αναγκαία για την εδραίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και της οικονομικής ανάπτυξης μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Ειδικότερα, σύμφωνα με την Επιτροπή, οι προαναφερθείσες νομοθετικές προτάσεις θεσπίζουν νέα, φιλικά προς τον καταναλωτή πρότυπα όσον αφορά την ενημέρωση σχετικά με τις επενδύσεις, βελτιώνουν τα πρότυπα που εφαρμόζονται κατά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και καθιστούν πιο αυστηρούς ορισμένους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των επενδυτικών κεφαλαίων με στόχο να τα καταστήσουν περισσότερο ασφαλή.

3. Συμπεράσματα

34. Ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- να περιληφθούν στα προοίμια όλων των προτάσεων αναφορές στην παρούσα γνωμοδότηση·
- να εισαχθούν σε όλες τις προτάσεις διατάξεις μέσω των οποίων θα υπογραμμίζεται η δυνατότητα πλήρους εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ συνιστά επίσης την αποσαφήνιση της αναφοράς στην οδηγία 95/46/ΕΚ μέσω της διευκρίνισης ότι οι διατάξεις θα εφαρμόζονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες εφαρμογής της οδηγίας 95/46/ΕΚ·

⁽¹⁾ Γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ της 10ης Φεβρουαρίου 2012, διαθέσιμες στη διεύθυνση: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Opinions>

- σε ό,τι αφορά στην προτεινόμενη οδηγία ΑΔ, να περιοριστεί η πρόσβαση των αρμόδιων αρχών σε έγγραφα και πληροφορίες με γνώμονα τις επακριβώς προσδιοριζόμενες και σοβαρές παραβιάσεις των προτεινόμενων οδηγιών, καθώς και στις περιπτώσεις όπου υφίσταται εύλογη υποψία (η οποία πρέπει να βασίζεται σε συγκεκριμένα αρχικά στοιχεία) ότι έχει διαπραχθεί παραβίαση·
- σε ό,τι αφορά στην προτεινόμενη οδηγία ΑΔ, να θεσπιστεί η υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να ζητούν έγγραφα και πληροφορίες μέσω επίσημης απόφασης δικαστικής αρχής και να διευκρινίζεται η νομική βάση και ο σκοπός του αιτήματος, καθώς και οι ζητούμενες πληροφορίες, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να παρέχονται και το δικαίωμα του αποδέκτη του αιτήματος να προσφεύγει δικαστικώς κατά της απόφασης·
- σε ό,τι αφορά στην προτεινόμενη οδηγία ΟΣΕΚΑ, να θεσπιστεί η υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να ζητούν καταγραφές τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και δεδομένα κίνησης μέσω επίσημης απόφασης της αρμόδιας αρχής και να διευκρινίζεται η νομική βάση και ο σκοπός του αιτήματος, καθώς και οι ζητούμενες πληροφορίες, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να παρέχονται και το δικαίωμα του αποδέκτη του αιτήματος να προσφεύγει δικαστικώς κατά της απόφασης·
- σε ό,τι αφορά στην οδηγία ΑΔ, να αποφημιστούν οι όροι λειτουργίας της βάσης δεδομένων της ΕΑΑΕΣ μέσω της θέσπισης λεπτομερέστερων διατάξεων στους προτεινόμενους κανονισμούς. Οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ειδικότερα, η διάταξη μέσω της οποίας θεσπίζεται η βάση δεδομένων πρέπει i) να προσδιορίζει τον σκοπό των εργασιών επεξεργασίας και να ορίζει ποιες είναι οι συμβατές χρήσεις· ii) να ορίζει ποιες φορείς (ΕΑΑΕΣ, αρμόδιες αρχές, Επιτροπή) θα έχουν πρόσβαση σε ποια δεδομένα μεταξύ όσων θα βρίσκονται αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων και ποιες θα έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τα δεδομένα· iii) να διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης και ορθής ενημέρωσης όλων των υποκειμένων δεδομένων, των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αποθηκευτούν και να ανταλλάσσονται· και iv) να ορίζει και να οριοθετεί την περίοδο διατήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο ελάχιστο απαραίτητο για την εκπλήρωση του σχετικού σκοπού·
- να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα της θέσπισης του προτεινόμενου συστήματος υποχρεωτικής δημοσίευσης των κυρώσεων σε όλες τις προτάσεις και να ελεγχθεί εάν η υποχρεωτική δημοσίευση υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου με αυτήν στόχου δημοσίου συμφέροντος. Να εξετασθεί επίσης εάν άλλα, λιγότερο περιοριστικά μέτρα μπορούν να επιτύχουν τον ίδιο στόχο. Υπό την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων του ελέγχου αναλογικότητας του μέτρου, η υποχρεωτική δημοσίευση πρέπει οπωσδήποτε να υποστηρίζεται από κατάλληλες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζονται ο σεβασμός του τεκμηρίου της αθώότητας, το δικαίωμα αντίταξης των ενδιαφερομένων, η ασφάλεια/ορθότητα των δεδομένων και η διαγραφή τους μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος·
- σε ό,τι αφορά στην υποβολή εκθέσεων για τις παραβιάσεις, σε όλες τις προτάσεις i) να εισαχθούν διατάξεις στις προτεινόμενες οδηγίες οι οποίες θα ορίζουν ότι: «η ταυτότητα των εν λόγω προσώπων πρέπει να προστατεύεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, εκτός εάν η δημοσιοποίησή της απαιτείται από την εθνική νομοθεσία στο πλαίσιο περαιτέρω έρευνας ή επακόλουθης δικαστικής διαδικασίας», ii) να προστεθεί παράγραφος η οποία θα προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν «κατάλληλες διαδικασίες για τη διασφάλιση του δικαιώματος υπεράσπισης και ακρόασης του κατηγορούμενου πριν από τη λήψη απόφασης που τον αφορά, καθώς και του δικαιώματος άσκησης πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου έναντι μιας απόφασης ή ενός μέτρου που τον αφορά», iii) να διαγραφεί η φράση «τις αρχές που ορίζονται» από τις συναφείς διατάξεις.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2012.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων